

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2011 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Kulesza

Protokolant: asystent sędziego Aleksandra Kaczmarczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2011 r., w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w P.

przeciwko (...) w P.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści:

„ Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”

II. Obciąża pozwanego - (...) w P., kwotą 600 zł. (sześćset złotych) tytułem wpisu stałego od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Okręgowego w Warszawie;

III. Zasądza od Pozwanego (...) w P., na rzecz (...) w P. kwotę 360 zł. (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) w P..

/-/ SSO Hanna Kulesza

XVII AmC 2134/10

UZASADNIENIE

Powód – (...) z siedzibą w P. pozwem z dnia 30 lipca 2010 roku, skierowanym przeciwko (...) w P., wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia zawartego w § 18 ust. 1 wzorca umownego o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)” o treści:

„Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”

Zdaniem powoda, wskazane w pozwie postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ kształtuje prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza uzasadnione interesy konsumentów.

Powód podniósł, iż zakwestionowana klauzula powinna zostać uznana za niedozwoloną, gdyż w sposób sprzeczny z prawem przewiduje wyłączenie odpowiedzialności Banku wobec konsumentów za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zdaniem powoda na podstawie zakwestionowanej klauzuli pozwany Bank wyłączył swoją odpowiedzialność za działania firm telekomunikacyjnych z pomocą, których wykonuje swoje zobowiązania wynikające z umowy. Tymczasem to pozwany Bank odpowiada wobec klienta za sprawne funkcjonowanie systemów komputerowych będących w gestii przedsiębiorców za pośrednictwem, których wykonuje on swoje zobowiązania, natomiast w przypadku konieczności zapłaty odszkodowania na rzecz konsumenta, będzie mu przysługiwało roszczenie regresowe w stosunku do firm telekomunikacyjnych. Powód podniósł, że w przypadku powstania szkody na skutek wadliwego działania łącz telekomunikacyjnych, treść zaskarżonej klauzuli prowadzi do znacznego ograniczenia możliwości uzyskania przez konsumenta odszkodowania, ponieważ z firmami telekomunikacyjnymi czy informatycznymi nie łączy go żadna umowa. Nie będzie on zatem mógł powołać się na zasady odpowiedzialności kontraktowej lecz ewentualnie tylko na przepisy o odpowiedzialności za czyny niedozwolone, które stwarzają dla występującego z roszczeniem z tego tytułu znacznie trudniejszą sytuację dowodową w procesie.

W odpowiedzi na pozew, pełnomocnik pozwanego (...) w P., wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej powoda w niniejszej sprawie, zarzucając iż powód nie wykazał, aby działał w imieniu klientów (...) w P. oraz, że do zadań statutowych (...) należy ochrona interesów konsumentów.

W uzasadnieniu pisma, pełnomocnik pozwanego Banku podniósł, iż w dniu 29 lipca 2010 roku Zarząd (...) podjął Uchwałę nr (...) w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie, którą został uchylony między innymi sporny zapis.

Z ostrożności procesowej pozwany wskazał, że żądanie pozwu jest bezpodstawne ponieważ zakwestionowane postanowienie umowne nie stanowi niedozwolonej klauzuli umownej i nie narusza ani prawa, ani dobrych obyczajów. Zarzucił również, że w każdym przypadku umowa z konsumentem jest indywidualnie negocjowana przez pozwany Bank, wobec tego konsument ma wpływ na jej treść i ma prawo żądać zmiany niektórych jej zapisów zarówno przed zawarciem umowy a także w trakcie jej wykonywania. Ponadto pozwany podniósł, iż powód nie wykazał w pozwie na czym polega rażąca sprzeczność zakwestionowanego zapisu z dobrymi obyczajami i w jaki sposób zapis ten narusza uzasadnione interesy konsumentów.

Powód zarzucił również, że przed wytoczeniem powództwa, powód nie kontaktował się z pozwanym i nie zwracał się do niego o usunięcie niedozwolonych postanowień umownych.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności bankowej, pozwany- (...) w P. w obrocie z konsumentami posługiwał się wzorcem umowy o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)», który zawierał zakwestionowane postanowienie o następującej treści: „ Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane.”.

W dniu 29 lipca 2010 roku została podjęta przez Zarząd (...) w P. Uchwała nr (...) w sprawie wprowadzenia zmiany § 4 ust. 7, § 10 ust. 2, § 18 ust. 1 i 2 „Regulaminu korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)”(k. 27).

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odnośnie zarzutu usunięcia kwestionowanego zapisu z treści wzorca na podstawie uchwały Zarządu Banku z dnia 29 lipca 2010 r. Sąd zważył, iż zgodnie z art. 479³⁹ k.p.c., z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy. Regulamin, w którym zawarto zakwestionowaną klauzulę umowną, obowiązywał do dnia 29

lipca 2010 roku natomiast pozew został wniesiony w dniu 30 lipca 2010 roku Wobec powyższego ,skoro od zaniechania stosowania przedmiotowego zapisu nie upłynęło 6 miesięcy , wniesiony przez powoda pozew podlegał rozpoznaniu przez Sąd.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut dotyczący braku legitymacji czynnej . Na podstawie załączonego do pozwu odpisu z Rejestru Stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 8 października 2009 roku, nr (...) (k. 8-11), Sąd ustalił iż powód posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie. Wskazuje na to zapis znajdujący się w (...), Rubryce (...)pod poz. Nr (...), stanowiący iż celem działania organizacji jest ochrona interesów konsumentów.

W ocenie Sądu powód zasadnie zakwestionował przedmiotową klauzulę zawartą w § 18 ust. 1 Regulaminu, jako sprzeczną z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszającą interesy konsumenta.

Zgodnie z treścią art. 385¹ k.c. w postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest to, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla oceny abuzywności tych postanowień ma okoliczność , czy zostały one uzgodnione w sposób indywidualny .

Stosownie do treści cytowanego przepisu art. 385¹ § 1 k.c. za niedozwolone postanowienie umowne (klauzulę abuzywną) uznaje się takie postanowienie, które łącznie spełnia następujące przesłanki:

1. nie zostało uzgodnione indywidualnie,
2. nie określa głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia, chyba że zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny,
3. kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
4. rażąco narusza interesy konsumenta.

Odnosnie pierwszej przesłanki stwierdzić należy , iż została ona w niniejszej sprawie spełniona gdyż kwestionowane postanowienie nie jest indywidualnie uzgadniane z konsumentem . Jest ono jednym z elementów wzorca umowy o nazwie „REGULAMIN korzystania z Kanału Bankowości Elektronicznej (...)»”. Art. 385 1§ 3 zd.2 kc wprost uznaje postanowienia przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi za nie uzgodnione indywidualnie a ewentualny ciężar dowodu , że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie spoczywa na pozwanym. W niniejszej sprawie , mimo zarzutu pozwanego dowód taki nie został przez niego przeprowadzony .

Przedmiotowe postanowienie nie dotyczy również głównych świadczeń stron, którymi w niniejszym przypadku są - świadczenie usług bankowych oraz - zapłata wynagrodzenia za te usługi. Sporne postanowienie reguluje natomiast wyłączenie w określonych wypadkach odpowiedzialności banku za niewykonanie usług bankowości elektronicznej.

Do rozstrzygnięcia pozostała zatem kwestia, czy przedmiotowe postanowienie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta.

Dobrym obyczajem jest określany szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka, oparty o reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Do dobrych obyczajów zaliczyć należy w szczególności następujące wartości: uczciwość, szczerłość, lojalność, rzetelność i fachowość.

Jako sprzeczne z dobrymi obyczajami uznaje się takie działania, które uniemożliwiają realizację tych wartości, w tym również takie, które zmierzają do dezinformacji lub wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania

jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego, niezgodnie z zasadą równorzędności stron.

Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi wówczas, gdy w sposób znaczący zostaną naruszone jego interesy ekonomiczne, ale również zostanie spowodowany jego dyskomfort, wynikający z naruszenia jego prywatności, wygody, poczucia godności osobistej, satysfakcji z zawarcia umowy o określonej treści.

Oceniając zgodnie z powyższym przedmiotowe postanowienie o treści:

Bank nie odpowiada za skutki wadliwego działania lub niezgodnego z prawem wykorzystania łącz telekomunikacyjnych znajdujących się poza dyspozycją Banku i szkody przez nie wywołane” Sąd uznał, iż stanowi ono niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ §1 kc oraz art. 385³pkt 21 kc .

Treść kwestionowanego zapisu uzależnia bowiem odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od wykonania zobowiązań przez podmioty za pośrednictwem których kontrahent konsumenta zawiera umowę lub przy których pomocy wykonuje swoje zobowiązanie, w omawianym przypadku są to firmy telekomunikacyjne lub informatyczne.

Należy zważyć, że pozwany bank oferując swoim klientom świadczenie usług bankowych za pośrednictwem kanałów elektronicznych (np. Internet) zgodnie z art. 474 k.c odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania podmiotów, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również podmiotów, którym wykonanie zobowiązania powierza – w tym przypadku chodzi o podmioty dysponujące łączami telekomunikacyjnymi.

Zaskarżone postanowienie przewiduje natomiast wyłączenie odpowiedzialności Banku wobec konsumentów za skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez te podmioty, co jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami a jednocześnie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami a jednocześnie rażąco narusza jego interesy wypełniając dyspozycję art. 385³pkt 21 kc.

Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził, iż przedmiotowe postanowienie stanowi klauzulę niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. oraz zakazał jej wykorzystywania w obrocie z konsumentami - art. 479⁴² k.p.c.

O obciążeniu pozwanej opłatą stałą od pozwu orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005r., Nr 167, poz. 1398)

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do w wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 k.p.c., zasadzając od pozwanego – (...) w P. na rzecz (...) z siedzibą w P. koszty zastępstwa procesowego.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym zarządzono zgodnie z art. 479⁴⁴ k.p.c.

/-/ SSO Hanna Kulesza